קבם א מיי פי״ח מהלי לישות הלכי יח טוש"ע אה"ע סיי צג סעיף

์:ทว א ב מיי׳ פ״י מהל׳ אישות

הלכה ז ופט"ז הלכי ג

סמג שם טוש"ע שם

סיי נה סעיף ו: ג ד מיי פיי שם הלכה ע

ופי"ב שם הלי ח סמג

:סעיף ט

ד ה מיי׳ פט״ו שם הל׳ ג סמג שם טוש"ע שם

כעיף ו:

ה ו מיי׳ פי״ח שם הל׳ כח

יו נואיי פייינו שם סיי טושייע שם סיי סעיף י:

ה אברי ה א מיי' פי"ד שם הלכ' ח

ט [ופט"ז הלכה יד] סמג לאוין פא טוש"ע שם

סימן עו סעיף ב [וסי' לו

סעיף ו]: סעיף ו]: ז ח מיי׳ פי״ח שם הלכי

א טוש"ע שם סימן לג

נו טוטייע שם טינון לג סעיף יא: ה ט מייי פכ"ד שם הלי

טו סמג עשין מח טוש"ע שם סימן קטו סעיף ד ה:

תוספות רי"ד

את עצמו פי׳ והגזבר בא

למשכנו על ערכו הקצוב לו בפרשה לפי שניו אין לו לגזבר לא בכסות אשתו

ולא בכסות בניו ולא בצבע שצבען לשמן ולא

בסנדלים חדשים שלקח לשמן פי' אע"פ שלא

. לבשם עדיין כיון שלקחן

או צבען לשמן קנו אותם במתנה אלמא אין שמין

. לרסוח אשה רשמואל א״ל

אמאי הלי כווחיה דרר א״ל

. פי׳ לאדם כיעור שאינו

מעיין ומדקדק לפום ריהטא נראה לו כשמואל ס"ל מתני' דעירובין אבל

לה אדעתא למיקם קמיה

פי׳ ומתכבד בהן לפיכך אין לו בכסות אשתו וכו׳. אדעתא למשקל

. ומיפק לא אקני לה.

פי׳ כגון אלמנה שהולכת

ונשאת לאחר: כלתי׳ דר׳

אלישוב הוה תבעה כתובה

מיתמי הות ממטיא לה לב"ד א"ל זילא מילתא

דתיזלי הכי לבישתינהו וכיסיתינהו לכולהו אתו לקמיה דרבינא א״ל הלי

רווחיה דרר דאמר אלמוה

שמין מה שעליה: ההוא דאמר נדוניא לברת פי׳

שר"מ היה וצוה שיחוו

קצובים להן בגדי הנדוניא

קבוב טירון בגר יהנדרני. כמה מלבושים כמה קשרי הראש זול נדוניא פי׳

שבשעת צוואה היתה

הנדוניא נקחת במאתים

ב"א פורנא ליתמי. פי׳ הריוח ואע"ג דא"ל כי אמר

מידע ידע דבמאתן מזבנא

ומאתן זוזי שבק לה השתא נמי כי זל שיתנו לה מאתן זוזי אפ״ה ל״ל אלא נדוניא

הנקחת במנה וה״ה נמי אם

לקנות לה היקרים כפי מה

שנמכרים עכשיו: ההוא

י כי מעיינת ביה

שפיר

מתני׳

כוותיה דשמואל

סמג עשין מח טוש"ע שס

ארבע מאה זוזי מן חמרא לברת. וא״ת דנפרק התקבל (גיטין דף סה:) גבי גניבא יולא בקולר הוה כי נפק אמר הבו ארבע מאה זוזי לרבי אבינא מחמרא דהרפניא וקאמר התם

(דף סו.) דלא קנה רבי אבינא דחמרא לא קאמר דמי חמרא

לא קאמר אלא מחמרא קאמר ואין סברא לחלק בין מחמרא למן חמרא ויש לומר דהתם נמי מסיק מחמרא לייפות את כחו: דבייחד לח ארעא למזונה. אע"ג דלעיל (נכ:) נתחרט ר' יוחנן על מה שהשיחן עלה הכא אין גנאי כיון דבדעתה תלוי אם תרצה לקבל: לבזוובות ריבה לה מזונות בו'. תימה דבפ' המקבל (ב"מ דף קד:) מסיק דלא שנא אמר לכתובתה ל"ש אמר בכתובתה ארבע מאה זוזי דאינון מאתן גבי הבו לה ארבע מאה זוזי לברת ויש לומר דהכא דווקא לפי שהיא מוחזקת במזונות אמרינן למזונות ריבה לה מונות אבל התם אין הבת מוחוקת אי נמי התם לא הוה ליה למימר אלא הבו לה ארבע מאה זוזי ומדקאמר לכתובתה משמע דעם של בעל קאמר דליהוי ארבע מאה זוזי אבל הכא דלריך לפרש למזונות יש לחלק:

הדרן עלך נערה

אָלְ עָל פּי. אם רצה להוםיף אפי' מאה מנה מוסיף. תימה דעכשיו נהגו שכותב חתן לכלה מאה ליטרין אע״פ שאין לו שוה פרוטה דבשלמה כשיש לו הוה משעבד נכסיו לזה החוב והואיל ונתחייב אפילו נאבדו אלו הנכסים וקנה אחרים הם משתעבדים אע"פ שאין אדם מקנה דבר שלה בה לעולם מ"מ הדם משעבד דבר שלא בא לעולם כיון דכתב ודעתיד אנא למיקני כדאמרינן במי שמת (ב"ב קמ. ושם) אבל אותו שחין לו היחך ישתעבד נכסיו שיקנה אחרי כן כיון שלא נתחייב לה היינו דבר שלא בא לעולם ושאל ר"י לרבי אליהו והשיב לו דמלינו כענין זה בפרק השוכר את הפועלים (ב"מ דף לד. ושם) דתניא מתנה שומר חנם להיות כשואל ופריך במאי בדברים ומשני בשקנו מידו משמע בכל ענין אע"פ שאין מקנה לו שום נכסים אלא שמשעבד גופו לזה החוב מעתה

דקנין דברים לא הוי אלא כההיא דריש בבא בתרא (דף ג.) שקנו מידם לחלוק חלר שאין בה דין חלוקה אבל מה שמשעבד גופו להתחייב לדבר זה משתעבד ואין זה קנין דברים בעלמא וי"מ דכיון דכותב סתמא שיהיו כל נכסיו אחראין למה לא נתחייב הרי הודה שיש לו נכסים ואע"פ שאנו יודעים שאין לו הודאת בעל דין כמאה עדים דמי ומטעם זה אור"ת שכותבין בהרשאות והקניתי

ולכשיהיו לו נכסים חל שעבודו מעתה ואין זה קנין דברים בעלמא

יוחנן הוה להו איתת אבא דהוה קמפסדה מזוני אתו לקמיה דרבי יוחנן אמר להו איזילו ואמרו ליה לאבוכון דנייחד לה ארעא למזונה אתו לקמיה דריש לקיש אמר להו כל שכן שריבה לה מזונות אמרו ליה והא רבי יוחנן לא אמר הכי אמר להו זילו הבו לה ואי לא מפיקנא לכו רבי יוחנן מאונייכו אתו לקמיה דרבי יוחנן אמר להו ⁶מה אעשה שכנגדי חלוק עלי אמר רבי אבהו לדידי מפרשא לי מיניה דרבי יוחנן אמר אלמזונות ריבה לה מזונות אמר במזונות קצץ לה מזונות:

ארבע מאה זוזי מן חמרא לברת אייקר חמרא

אמר רב יוסף רווחא ליתמי קריביה דרבי

הדרן עלך נערה

אף על פי שאמרו בתולה גובה מאתים ואלמנה מנה יאם רצה להוסיף אפי' מאה מנה יוסיף יומיף מתארמלה או נתגרשה בין מן הארוסין בין מן הנשואין גובה את הכל רבי אלעזר בן עזריה אומר ימן הנשואין גובה את הכל מן האירוסין בתולה גובה מאתים ואלמנה מנה שלא כתב לה אלא על מנת לכונסה ירבי יהודה אומר אם רצה כותב לבתולה שמר של מאתים והיא כותבת התקבלתי ממך מנה ולאלמנה מנה והיא כותבת התקבלתי ממך חמשים זוז רבי מאיר אומר יכל הפוחת לבתולה ממאתים ולאלמנה ממנה הרי זו בעילת זנות: גב' פשימא מהו דתימא קיצותא עבדו רבנן ישלא לבייש את מי שאין לו קֹמ״ל: ◌ּ[אֹם רצה להוםיף כו']: רצה לכתוב לה לא קתני אלא רצה להוסיף מסייע ליה לר' איבו אמר רבי ינאי ידאמר ר' איבו אמר רבי ינאי התנאי כתובה ככתובה דמי נפקא מינה ילמוכרת ולמוחלת ילמורדת ולפוגמת "לתובעת "ולעוברת על דת לשבח

:פרעון לכך הדרן עלך נערה

וכתב לחשתו קרקע כל שהוח חבדה

כתובתה רבי יוסי אומר אם קבלה

עליה אע"פ שלא כתב לה. לישנא

אחרינא דהוי ליה כמחלק נכסיו על

פיו ונתן שאר הנכסים לבניו והוה

להו משעבדי "ואין הבנות והאשה ניזונות ממשעבדי: כל שכן שריבה

לה מזונות. אם אמר קרקע זו

למזונותיך אין זה אלא אם לא יתנו

ליך מזונות מרווחים אלא מצומצמים

טלי קרקע זו להעדפה דאי לשעבדה

למזונותיה הרי כל נכסיו משועבדים

לכך: שכנגדי. אנוש כערכי וראוי

לחלוק עלי: במזונות. בחוב מזונות

שים ליך עלי משמע שוו תהא

ארבע מאה זווי מן המרא. משמע אותו יין יהא משועבד לכך אבל

היין עלמו לא אמר ליתן לה כדמיו של יום הלוואה: מפסדה מזוני.

מרבה לאכול: דנייחד לה. בלוואת שכיב מרע ובעדים אולי תקבל

עליה דאפי׳ גבי כתובה תנן (פאה פ״ג מ״ו) הכותב כל נכסיו לבניו

הדרן עלך נערה שנתפתתה לבתולה, בין תוספת (ב"מ

אף על פי. אם רלה. בגמרא פריך פשיטה: שלה כתב לה. תוספת דמדעתו אלא על מנת לכונסה: והיא כותבת. אע"פ שלא נתקבלה מוחלת וכותבת בלשון שובר: גמ' רלה לכסוב לא קסני. אי תנא לכתוב לא הוה שמעינן מינה שיהיה התוספת קרוי כתובה אלא כמתנה מדעתו ואין שם כתובה עליו השתא דתנן להוסיף משמע נוסף על הכתובה שתקנו חכמים ושם כתובה עליו גם הוא מסייע ליה כו': תנאי כסובה. תוספת שהוא מתנה להוסיף לה וכן מזונות וכל הנך דתנן בפרקין דלעיל: למוכרת ולמוחלת. מוכרת כתובתה או מוחלת כתובתה מחלה ומכרה את הכל לפי שהכל קרוי כתובה ולא אמרינן לא מיקרי כתובה אלא מנה מחתים: למורדת. דתנן בפרקין (לקמן סג.) המורדת על בעלה פוחתין לה מכתובתה כו' עד מתי הוא פוחת עד כנגד כתובתה לא תימא כנגד מנה מאתים לחודייהו אלא אף התוספת פוחתין והולכין: ולפוגמת. בפרק הכותב (לקמן פו.) תנן הפוגמת כתובתה לא תפרע אלא בשבועה אם פגמה תוספת נמי שאמרה לשם פרעון

התוספות התקבלתי דינר אף זו פוגמת כתובתה היא ואם טוען בעלה התקבלת כל כתובתיך לא תפרע אלא בשבועה: לחובעת. שאמרו חכמים התובעת כתובתה בב"ד אין לה מזונות תובעת תוספת נמי אין לה מזונות: עוברת על דת. בפרק המדיר (לקמן עב.) שאמרו עליה תלא שלא בכתובה לא תימא כתובת מנה מאתים אבל תוספת מתנה בעלמא הוא לא הפסידה: לשבת

לו ארבע אמות קרקע בחלרי אע"פ שאנו יודעים שאין לו קרקע כיון דמודה שיש לו הודאת בעל דין כמאה עדים דמי": למורדת. אליבא דר' יוסי לא אינטריך דאפי' לא הוי תנאי כתובה ככתובה פוחת לה דהא אמר לקמן במתני' לעולם פוחת והולך שאם נפלה לה ירושה ממקום אחר חוזר וגובה ממנה אלא לרבנן אינטריך שאינו פוחת אלא כתובה דתוספת נמי ככתובה: ולפוגמת. אינטרין דאם פגמה כתובתה לא תגבה גם התוספת אלא בשבועה אפי׳ היתה הכתובה בשטר אחד והתוספת בשטר אחרים: ולתובעת. פירש בקונטרס שאם תבעה תוספת שאין לה מונות ולא יתכן פירושו אליבא דרבנן דאמרי לקתן בפרק אלמנה (דף 11:) משכנה או נמנה מקצת כתובתה יש לה מזונות אלא יש לפרש ולתובעת שאם תבעה מנה מאתים ושיירה תוספת דיש לה מזונות כיון דתנאי כתובה ככתובה הרי לא תבעה כי אם מקצת כתובה: ולעוברת על דת. דהואיל והפסידה כתובתה הפסידה נמי תוספת ואף על גב דבממאנת ושניה ואיילונית אין להן כחובה ויש להן חוספת המם היינו טעמא דממחלה כשכתב מוספת לאו אדעתא דכתובה כתב לה דהא יודע שאין לממאנת ושניה כתובה הלכך תוספת דכתב לה מתנה בעלמא כתב לה ולא שייכא לכתובה כלל ואיילונית נמי תוספת דכתב לה מתנה בעלמא מחמת חיבת לילה הראשונה ואפילו תמצא איילונית הואיל ולא פירש אבל הכתובה עלמה הואיל ואינה תלויה בכתיבתו אין דעתו לכותבה אלא כמו שחייבוהו חכמים אם אינה איילונית אבל עוברת על דת דמעיקרא תוספת אדעתא דכתובה כתב לה כשקנסוה בכתובה קנסוה גם בתוספת:

ולשבח

על דברי חכמים ואדרבה הי׳ ראוי למחות בידן אבל זה שאינו כותב לבתולה אלא מאתים כדברי חכמים אם רוצה להוסיף משלו פשיטא שהוא יכול להוסיף מ״ד קיצותא הוא דעבדי רבנן שלא לבייש את מי שאין לו קמ״ל. פי׳ מנה מאתים אין טפי לא שלא לבייש את מי שאין לו להוסיף קמ"ל אם רוצה להוסיף וכר: רצה לכתוב לא קתני אלא רצה להוסיף. פי׳ אי הוי תני לכתוב לא עם שאונים שבן לו אווסך קלי אם דובו האווסך וכו. זהו למודה אין עד איז רבו אווסך. פר איז אוות העבוב איז הרה שמעני מינה שתהא התוסי קרויה כתובה אלא במתנה מדעתו ואין שם כתובה עליו השתא דתנא להוסיף משמע נוספת על הכתובה שתקנו חכמים ושם כתובה עליו גם הוא. מסייע ליה לר"א דאמר ר"א תנאי כתובה. פי׳ התוסי ככתובה דמי פי׳ דכי היכי דאמרת לעיל לא כתב לבתולה מאתים ולאלמנה מנה חייב תוספת נמי כיון דאמר הכי והכי אוסיפ׳ לה אע״פ שלא כתב לה חייב.

- הצ"ר באות ודוי מן חמרא לברת איקר חמרא אמר ר"י (דניתא) [רווחא] ליתמי וימכרו היין ויתנו לה ד' מאות זוו ול"א כבר זכתה בשעת הצוואה היין שוה ד' מאות זוו ואם הוקיר הוקיר לבת: קריביה דר"י הוות להו אתת אבא דהות (קמרוחה) [קמפסדה] מזוני אתו לקמי" דר"י בעוד שהי" אביהן שכ"מ א"ל זילו אמרו ליה לאבוכון דליתיב לה ארעא למזונה אתו [קומטחום מותר אחד שמת ועשה הצואה כד"א א"ל כ"ש שריבה לה מזונות דהכי קא"ל אם לא יתנו לך מזונות מרוחים. לקמיה דר"ל אחר שמת ועשה הצואה כד"י א"ל כ"ש שריבה לה מזונות דהכי קא"ל אם לא יתנו לך מזונות מרוחים. כמו שאת רגילה עמי גיב מזונותן מזו הקרקע: א"ר אבהו לדידי מפרשא ליה מיניה דר"י אמר למזונות ריבה לה. אמר במזונות קצץ לה מזונות ומכאן מוכח דר"י ס"ל כשמואל דאי כרב יתנו לה כתובתה ויסלקוה מעליהן: הדרן עלך נערה

לקמן פד:], ב) לעילמז. לקמן פט: ב"מ יז:,ג) לעיל נא., ד) [פסחים פב. וש"נו. ה) גירסת רש"ל. ו) [לקמן קד:], ז) [ועי תוס' ב"ק קד: ד"ה אגב ומום׳ ב״ב מד: ד״ה דלאז. ה) נאבל אם הכל בשטר א' אפי אין תנאי כתובה ככתובה נשבעת על הכל דהת בפוגם שתר שטרות ימי איכא שבועה. ח"ין, נמי איכא שבועה. ח"ין,

גליון הש"ם רש"י ד"ה דנייחד לה וכו' ואין הכנות והאשה ניזונות ממשעבדי. עיין לעיל דף מט ע״ב רש״ לעיל דף מט ע״ב רש״ ד״ה מיבעיא ול״ע:

מוסף רש"י שכנגדי. שקול כמומי (לקמן פד:). גובה את הכל. בין כתובה של תנאי ב"ד דהיינו מנה לאלמנה ומאחים

תוספות רי"ד (המשך)

אט"פ שאמרו בתולה

גובה מאתים ואלמנה מנה מאה מנה יוסיף נתאלמנה או נתגרשה ביז מז . האירוסין בין מן הנשואין גובה את הכל ראב"ע אומר מן הנשואין גובה גובה מאתים ואלמנה מנה שלא כתב לה אלא ע״מ לכונסה. פי׳ נתאלמנה וכו׳ היכא דקדים וכ׳ לה תוספת מן האירוסין ומ״ה אמר ת״ק דגובה את הכל דכיון דכתב לה הכל לפי תנאו והא דאוקימנא לעיל הל' א' זה וא' זה מן הנשואין ה"מ לטרוף . לקוחות מזמז נשואיז שלא משעת חופה ואילך אבל מן המחוררין גובה אף ואמר דמן האירוסין לא גביא אלא מנה מאתים ולא תוספת שלא כתב לה תוספת מן האירוסין אלא . ע״מ לכונסה וזה שכ שכך הוא עתיד להוסיף לה אבל מנה מאתים גביא לארוסה בתנאי ב״ד אע״ג דלא כתב לה בין אם נאמר דוקא שכתב לה שאין לומר שם לא כתב לה אלא ע"מ לכוומה שהדרר מנה מאתים ולמה כתב לה מקודם לכז אילולי שתגבה שאינו ידוע אלא אחר שיכנוס שהוא תלוי ברצון האיש אם ירצה יוסיף ואם לאו לא יוסיף. אמרינן לא כתב לה אלא ע"מ לכן כמה יוסיף לה אם יכנוס: פשיטא פי׳ ובמאי דתנן בפ״ק ב״ד של כהנים היו גובין לבתולה ד׳ מאות

כותבין לבתולה ד' מאות יוז והוא נראה שמוסיפים

י זוז ולא מיחו בידם חכמים